

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок ч. 10, II пош.
Конто пошт. шльк. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в криві 450 год.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 ш. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 15 лей,
Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 год.

**В СПРАВАХ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ**
**ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.**

Одною лавою.

Львів, 9. липня 1927.

Передвчорашнє засідання конституційної підкомісії для аміні виборчої ординації до польських законодавчих установ у варшавському соймі стане не тільки історичною датою, але й великим педагогічним засобом історичного значіння для усіх тих наївних, що зирли колинебудь у який-небудь сентимент — не кажемо вже — польської реакційної правниці, але польської т. зв. лівниці у її відношенні до справ національних меншостей в Польщі. Якщо коли та лівниця на словах і старалася бути навіть ліберальною при трактуванні насущних потреб національних меншостей то робила це обудно і з премидетачією, щоби відокремити перед світом виглядкою словами свій „лібералізм“. На діліж вона була у відношенні до національних меншостей все рідною посестрою правниці, все з нею у вчинках солідаризувалася, все підтримувала ендецьку чи хієно-п'ястівську політику пруської системи „ausrotten“ відносно всіх непольських народів, що опинилися під Польщею примусово, тих народів, для яких ендецькі шовіністи вдумали вже навіть новий, гідний їх хоробливої фантазії термін — народів, „którzy się szczycą cygańskiem, czy dzikarciem zawsze w pewnej mierze ekzotycznym pochodzeniem“.

(Читай передову „Ся. Польського“ з 4. липня ч. 182.)

Коли позбавлені всякого почуття людяности, а навіть примітивних вимог приличности ендецькі ватажки, недужі зрештою на канібальство, виступають явно і отверто проти всяких прав національних меншостей, то це нас не чиниє. Бо хто має відвагу прилюдно звати всіх неполяків „бенькартами“, той не може ніколи спромогтися навіть на проблеск якої-небудь тверезої чи безсторонньої думки в таких справах, як задоволення навіть тих прав національних меншостей, які гарантує їм сама польська конституція. Але хто про людське око признає слушність домагань тих меншостей, хто на словах осуджує політику їх гноблення, а одночасно своїми вчинками підтримує те, що осуджує, той хіба навіть не гідний назви політика, а колиж при тім ще себе ще й ліберальним політиком, то компромітує взагалі весь лібералізм, компромітує демократію і понижує сам себе.

Зайвий раз доказала польська т. зв. лівниця, що вона належить до політиків тієї другої категорії. Доказала наглядно своєю незалежною і не попередженою ніякою декларацією відсутністю на останньому засіданні конституційної підкомісії, що в політиці не признає ніякої послідовности, ніякої гармонії між словом і ділом, словом ніякої чести. Бо чому вона, що так завзято поборювала апропоновані ендеками і ендецькими аміні виборчої ординації, не вважала нагаю участі в засіданні підкомісії тоді, коли ця справа мала там остаточно рішитися. Наслідком відсутности лівниці прийшов на підкомісію проект, який обидвома коштами національ-них

меншостей, точніше коштом переважно самих українців число посольських мандатів до сойму на цілих 32, а до сенату на 8. Навіть посол Попель, ініціатор останнього „знаменитого“ проекту, обурився такою ухвалою правниці! А „лівниця“ тихенько з тим погодилася.

Не один доказ своєї політичної обуди дала досі польська т. зв. лівниця національним меншостям, але те, що сталося передвчора на конституційній підкомісії переходить усякі сподівання. Тут „лівниця“ перейшла сама себе! Таку її поведінку мусять собі добре згадати всі національні меншости. Зокремаж український нарід внесе до історії „заслуг“ т. зв. ліберальної польської демократії для „гоєння повоевних ран“ і „засипування провалля“ між обома „братніми“ народами нову сторінку, але сторінку плюгаву своїм змістом, сторінку політичної обуди та нікчемности, сторінку ганьби, принесеної польською лівницею великій ідеї демократизму. Такими демократами ітаким „духом лібералізму“ напоєними будівничими польська республіка не доробиться. Навпаки вона під опікою такої спілки як теперішні право-ліва в справі виборчої ординації підпадає ще більше ніж досі під діяння невимолених зубів часу, що будуть її гризти аж до самих підстав.

Перед нами зарисувалася один великий фронт польської нації і т. зв. польської демократії, що поставив собі за ціль дорогою законодавства довести український нарід як і усі національні меншости до позбавлення одинокого, можливого нині в Польщі засобу самооборони а саме: до позбавлення парламентарної трибуни. Це мусить взяти на увагу весь наш загаль і мусить заздалегідь готуватися до оборони своїх прав іншими позапарламентарними засобами.

Проти карикатури самоврядування

Промова посла Б. Козубського в соймі підчас дебати над законопроектом про самоврядування 6-го липня 1927.

Уряд і Сойм проти себе.

Високий Сойме! Самоврядні закони на терені Сойму мають уже довгу історію. Внесли їх до маршалівської булани ще за міністра внутр. справ Керніка, а після довгих і важких терпінь в Адміністраційній Комісії в останні хвилини своєї цього вмиряючого Сойму попали вони на денний порядок серед нездорової атмосфери теперішнього політичного життя. Довкола цих законів ішла суперечна та боротьба між Соймом і урядом. Уряд з метою відкинути теперішні проекти висунув у свій час т. зв. малий самоврядний закон. Тоді на Адміністраційній Комісії справу ставили так, що або переведуть у життя малий закон або приймуть великі закони. Одіаче Адмін. Комісія відкинула малий і вважала як предмет своїх нарад теперішні проекти.

А проте уряд не признав себе побитим і хотів поставити Сойм перед довершеним фактом, а саме: уряд марш. Пидсудького розписав на цьому просторі декілька виборів до

органів самоврядування. Деякі з цих виборів скінчені, інші ще йдуть. Т. зв. малий закон переведено в життя. Гадав би хто, що з такого факту і Адм. Комісії і весь Сойм добуде відповідні позитивні висновки. Та цього воли не пробіли і ми, об'єктивні глядачі, стверджуємо, що Сойм буде у цій площині надалі боротися з урядом. Ми не маємо нічого певного проти цієї боротьби, але гадаємо, що в такій ситуації теперішні закони не матимуть реального значіння. Дарма, що на українських землях вибори переведено на основі розпорядку ден. ком. східних земель з 1919 р. і австр. законів, уряд марш. Пидсудького кенкує собі надалі з існуючих законів, а Сойм не має відваги ні сили, щоби привселюдно уряд до нових виборів. Коли так то нашім гаяти дурно час і пошати собі перни?

Війт і гром. рада проти себе.

Щи самоврядні закони як не як, а цікавий плід державної творчости сучасної Польщі — один з дуже спорідних зразків, в якому відбиваються всі хити та суперечности внутрішньої державної будівлі.

Щи закони писані під невпинним острахом перед національними меншостями, а головню українським народом, який збитою масою живе на просторах територій і настільки політично та національно осліджені, що раз уже аїраває створити власну державу створити її, а коли втратив свою державність під ворожим насильством то не зрієє ні на мить своїх державних змагань.

Ваш страх, панове, перед змаганням українського народу був такий великий, що ви пішли в теперішніх законах на акт самогубства. Не хочиши допустити на українських землях справжнього самоврядування, тієї школи державного будівництва, ви свідомо згодились, щоби перекрутити самоврядування для власного народу. Теперішні закони не вводять його навіть на польських землях, а коли не заперечують то бо-дай сильно обмежують саму ідею самоврядування. Доказом цього є вже сама схема, по якій збудоване самоврядування у цих законах.

А саме: проти громадської ради поставлено війта чи бурмістра; йому дали великі права і він стоїть понад громадською радою, не в виконанні її волі, а в її начальником, що дає їй накази. Не громадська рада має контроль над війтом, а навпаки: війт стежить за тим, щоби рада була слухняним знаряддям у його руках як представника адм.-державної влади. Війт це громадський староста і мен найменша шрубка у бюрократично-державній машині він залежить від повітового старости як від свого аверхника. Староста може проти нього як свого урядовця почати дисциплінарну і приманити кару. Як це звичайно буває: найменший уряд і інституція, де він працює, має над собою навібільше начальників. Від кого то залежить війт і уся громадська рада: і від старости, і від повітового вілдзу, і навіть від такої інституції, яка щодню пошитається від повіського вілдзу. Так виглядає самоврядування в теперішніх законах. Чи не є це зловбоню карикатурою справжнього самоврядування?

Плід зляканого матері.

Не гадаю, щоби ви, панове, складаючи такі закони, були неспівомо під свугтєством того, що тепер діється в Польщі: так злякати на самця її вер-

хах; тайже ви не брали зразок із комеданта творачи малих комедантів по селах і містечках. Хибний також здогад посла Герца з Н. П. Р., який гостро критикуючи теперішні закони, підозрівав їх авторів у тому, що брали зразок із Сходу, а не Заходу. Як бурний земський ділч могут створити, що навіть у царській Росії створює там самоврядування не буде такої карикатурне як те, яке ви хочете створити.

Закони самоврядування не аїрають польський, своєрідний тип, а що він виглядає як ненормальний поворок до лівни в тому, що його мати — Адмін. Комісія — підчас алогів перетиналася. Навіть посол Герц признав, що страх перед національними меншостями викривив теперішні закони.

Жертвою вашого страху впадає в цих законах не лише ідея незалежности самоврядування. Ви склали у них чимало інших жертв. Праві партії аїрались такого дорогого для них принципу одностійности держави і створили виняткові закони для різних ділянок сучасної Польщі. А лівні партії забули про демократію і про його принцип: рівної поведінки супроти своїх громадян і народів. Вони прийняли вигадку правниці та вважали діяльну участь в обробці виняткових законів для українських і білоруських земель.

Не досить того, що ви піддали всім самоврядування державній владі і ліквідували його, таке купе, поширити на українські землі без застережень. Ви ввели ще до закону цілу низку статей (118, 163, 166 і 173), на підставі яких ви можете зовсім перекреслити самоврядування на наших землях. І війта і всю громадську раду можна призначувати в наших громадах на підставі цих статей.

Право призначування має не тільки староста, але й повітові та повіські вілдзи — і таким робом ви створили аж три засоби ліи мають за завдання знищити самоврядування на наших землях. Ті три органи діють самодільно, немов то стежучи один за одним як суперники в праці винищування самоврядування. Коли староста з якої-небудь причини не скористав з права у настановленні війта і громадської ради то може це про бити з власного почину без порозуміння із старостою повіського вілдза а навіть повітовий.

Проста дорога і бічні стежки.

Таким робом ви спетрифікували законом ту систему „комісаро-державництва“, яку від літ адміністрація польська випробувала на наших землях. Бо від самого початку Польської держави, всупереч обов'язуючим законам скрізь на українських землях ви насильнували урядові комісарів, названих війтів і їх заупіників. Ни неважко, але добре згадати, як кумпані дада себе добре відчувати серед українського населення, розтрачуючи громадське добро, всякими способами азориваючи. Ни протязі недовгого часу свого поризи-лі вона встигла розбулати загальні настрої, яке інколи доходило до обурення, яке інколи доходило до того, що панів комісарів і названих війтів стріляли. А тепер ви хочете війтів стріляти. Тепер ви хочете той стан спетрифікувати про помочу законної легалізації, даючи спромозу призначувати громадську раду та відназначувати громадську раду та відназначувати громадську раду, не та. Та крім цієї простої дороги, не дітя перевертуть самоврядування на наших землях, ви дієте ще в біч на наших землях. Ни інші шляхи, окрім стежок. Ни інші шляхи, окрім стежок до комісаро-державництва.

як виїмкових обставин, якими ви обкладаєте вибір віята і спеціальна виборча система до громадських рад, призначена до виконку щодо українських земель.

Ново першої справи, то найголовнішою і майже єдиною умовою вибірковості на віята є знання польської мови в слові й письмі. Хто не володіє тим вимогам, не може бути вибраний віятом. І от цей принцип буде вже четвертим джерелом, наслідком якого по наших селах буде в принципі імпоніровані віят, правда — неформально, але фактично, бо вибір на становище віята особи не української народності буде нечувано утруднений. Адже кожному кандидату на віята висунутому українським населенням, будуть ставити одне й те саме питання: чи знає він достаточну польську мову в слові й письмі. А відповідь на це питання буде така, яка тільки подобатиметься старості або його заступникові, чи навіть першому-ліпшому громадянину польської народності. Тож кожний виборць може заперечувати чи даний кандидат відповідає вимогам закону щодо знання мови в слові й письмі. І вистане таке голословне твердження, щоб кандидат був усунувений. Бо хтож буде про це рішати? Іспитова комісія — чи „відділювані“ представники влади? І не і друге одзаконено добре. Чи існує який відділ у цій справі? Ні і ні! Якже обійшлося дотерло наприродних шикан і надумані створили ви з того припису в законі, який говорить про знання польської мови в слові й письмі!

На своє оправдання покликаться на якийсь закон з 31. липня 1924 року. Але ви неспірі, не вільно вам опиратися навіть на ці, такі крихлячі на законі закони. Бо ви — правили в липні польська — значно й погіршили тепер і те, що є в тих записних записках. Адже в записних законах є не тільки принцип про знання польської мови, в них вимога і знання місцевих мов у тих, що хочуть бути в публичних урядах на землях етнічно не-польських. Про що другу вимогу, вимогу знання місцевих мов — української, білоруської і литовської — в теперішньому законі вже не говориться. Отверджую, як дух правди — дух Ст. Грабського — дальше побідає т. ав. польську лівицю. Гратулюю польській лівиці того вирішення свого світогляду. Ця нове зробили це свідомо, що в теперішніх законах не згадується про знання місцевих мов. Якби до самодержавних законів без змін перенесено принцип записних законів, то це

утруднялоб вам посаджувати на наших землях віятів-поліків, агіт-тів державної влади. А це була ваша головна мета. І щоб дійти до цієї мети, ви вихопили й інших засобів — крім того славного знання польської мови.

Ви створили ще й інше сито. Тим ситом є спосіб вибірання віята. Віят вибирає не все населення громади на громадських зборах, як це було навіть на царських часів у Польщі, але громадська рада, до легше диктувати свою волю невеличкому гуртку людей чим загальної громади. Не досить того! Громадська рада тож по цілком пільна у своєму виборі віята і лавників, бо понад громадською радою стоїть виборча комісія, призначена старостою. І виключно та комісія може рішати, чи цей або той може бути кандидатом на віята. У своєму рішенні та виборча комісія нічим не зв'язана. Правда, виборча комісія іменується старостою споміж членів громадської ради. І це примусило нас до останнього героїського чину в тому проєкті. А чим є створення окремої виборчої системи на українських та білоруських землях.

Це система т. ав. звуженого голосування. Вона має на цілі створити більшість з польської меншості на наших землях. Що з того, що та система є глибоко антидемократична, що суперечить а засадами рівного і пропорційного права голосування? — Щоб лише ціль була досягнута, а демократизм і соціалізм не тільки шати, які надіває т. ав. польська лівиця на час виборчої агітації. У самоуправних законопроектах не стало з польського демократизму і соціалізму навіть фіговою листка і з тих законопроектів виглядає традиційний, нагній польський шляхтич, що на „zagrodzie równy wojewodzie“.

З уваги на те, що теперішні законопроекти є запереченням самої ідеї самоврядування і мають глибоко антидемократичний характер, не дається їх направити в часі дискусії на пленумі союму. Лише адміністраційна комісія могла би великим накладом праці очистити ті статті Автія. Тому то в імені всіх клубів національних меншостей: українського, білоруського, жидівського і німецького ставлю внесення на відіслання теперішніх законопроектів назад до адміністраційної комісії.

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це на-родня фортеця, це певний захист н собі нахліття!

лісь за руки і почали в журавля. Дівок сорок. Всі в корсетках, в намістах, в червоних чоботях, а стрічками вітер ляскотить... Під шинком старі діди сидять, ципками землю копірають — на молодик той милуються... Мій покійник свекор і кажує до когось: — А найкраща дівка — Олексина дівка... Хоч і без наміста й на босу ногу... Тільки в Києві люди мають таку вроду. Неодмінно, на панський копил шита... Сучої пари Олекса — одстругає!

— Та воно не його. Сам казав як паний був...

— Паний Олекса багато дечого каже...

Певно, неодному мойому свекору впала на очі Санька. Тільки й балачок, що про Саньку. Коло Олексиного цегельника що вечора хлопці б'ються. Олекса завше паний, як ніч темна. А про неї чого вже тільки не казали... Але мені воно нідо чого.

Так год за годом і йшло.

Якось оце шкандибаю до базару — гляд на Олексин двір: не пізнала. Рублена хата з ганком, зеленою бляхою вкрита — коло хати — садок; на току — ожерд солом. Корівка з телятком ремігують.

А Микита-француз, шойно повернувся з того полюну, конячюю їде.

— Сідайте, бабо, підвезу... Трр... Ач бісової душі комуна, як живе! Тільки й хазайства було, що червоне цуценя, а тепер — подивіться, ной!

— Бог йому дав, сина

Наші культурні станиці на заході.

Український Науковий Інститут і Український Дім у Берліні.

(Дописи з Берліна.)

Берлін, 6. липня 1927.

Нав'язуючи до статті про участь України в музичному житті Берліна, поміщеної в „Ділі“ з 29. червня ц. р., приходиться тепер занотувати далі нові події на українському ґрунті німецької столиці, що мають безперечне значіння не лише для нашої тутешньої еміграції, але і для українського громадянства взагалі. Це відкриття нового помешкання Українського Наукового Інституту та Українського Студентського Дому в Берліні.

Український Науковий Інститут, заснований з кішчем минулого року в Берліні, встиг за короткий час свого існування розвинути доволі живу наукову діяльність. Цілий ряд рефератів прочитаний дійсними і надзвичайними членами та стипендіатами Інституту в аудиторіях Берлінського Університету знайшов собі призначення в німецьких науков. колах, що доказують пропозиції, зроблені деяким референтами, щоб їх доклади могли бути поміщені у відповідних німецьких фахових журналах. Перший випуск „Ziśdomen Institutu“ (*Mitteilungen des Ukrainischen Wissenschaftlichen Institut, in Berlin*) науково-інформативного характеру, що ставлять собі за цілі поширення відомостей про здобутки української наукової праці за останні роки серед німецьких т. ав. загальні чужих кол. знайшов дуже прихильну оцінку. Перший том „Наукових праць Інституту“ готовий до друку і по'явиться протягом літа.

Всєж такі мимі цих позитивних здобутків Інституту відчувався брак власного помешкання, як перешкода для устроєння канцелярського апарату, для створення власної бібліотеки, для ведення семінарів і вправ зі стипендіатами і т. п. Тому ціла увага Кураторії Інституту була від самого початку звернена в тому напрямі, щоб підшукати для нього відп. відне помешкання. При допомозі університетських установ вдалося знайти в окремому місці ідеальний льокал на приміщення Інституту. Крім викладової салі, яка може помістити 100 слухачів, є ще велика зала, призначена на бібліотеку та канцелярію, кімната директора Інституту, одна кімната для професорів та невеличке помешкання для управителя канцелярії. Одне відновлення цього льокалу та внутрішнє його пристроєння вимагало багато праці і коштів, через що відкриття могло відбутися шойно перед кількома днями. Тут треба підкреслити поміч з боку німецького фінансового світу, як шпр.

Микита, як загне:

— Добрий Бог... а... таким Богом! Як пісчанці завод грабували, Олекса теж не дрімав: пудів з двісті сахару дістав — от Бог поміг і хатку поставив і корівку в двір ввєсти та ще й дочку заміж оддав: Бог найшов і для неї пару... Но, ряба...

Джикнув конячку — заторохкотів возок. Кажу до Микити:

— Хто вже із нашої округи та не грабував завод: хто скільки міг, стільки й набрав: куркулі — возами, пролетарія — мішками... А потім, хто як умів, такий і розпорядок дав тому добру. Ті на саомогон його перевели, другі до Києва одитирили та за добрі гроші продали, а в деяких так воно й погнило закопане...

— Не те мене за серце бере, що грабували, — повернувся до мене Микита, — а те, що отака бісова кров за пролетарію себе видає: і в сльраді, і в ячєйці. Прийдіть на зборню: хто більше всіх репетує? Олекса Таманський. Як до Києва депутата якого — кому їхати? Олексі Таманському. Чого так? Пролетар а дід-прадіда й верховода: під його командою завод ограбували й спалили... Ну, як гляну на наші порядки: руки сверблять. Не такою повинна бути пролетарська правда. Бачив я людей: — французів і кого хочете...

— Та й мій Петро щось казав про Олексу... Я така рада, що він в ті діла не входить, а як завод грабували, то його й зовсім не було. Останся чистий перед людьми і...

Знамениту чекю-ляду відживчу **сметанкову**

поручає

Фабрика А. ПЯСЕЦЬКІ, С. А. КРАКІВ

При закупні звертати на нашу уаг-фірму.

361

Президентського Банку, який поставив до розпорядності свого архітекта і за дуже низьку ціну виконав всі ці роботи. Не буду тут входить в подробиці, скажу тільки одне, що Український Інститут сьогодні таке приміщення, якого може йому позавидувати не один державний інститут.

Одначе ще імпозантніше представляється те, що зуміли створити кола, зосереджені біля Інституту, себто його Кураторія і Колегія для українських студентів. Маю на думі Український Студентський Дім в Адлерсгоф, в найближчій околиці Берліна, який дає приміщення 21 студентам, що мешкають або по одному або по двох в кімнаті. В цьому домі є та-кож викладова зала, яка може помістити 150 осіб і таким способом в майбутньому стане в пригоді не лише нашим студентам але й цілій українській колонії при влаштуванні національних свят, викладів і невеличких концертів. Власних цього будинку, одна з державних установ, перева його ремонт зі своїх фондів, а Інститут дав цілу його внутрішню обст. нову. Тут анову треба піднести факт, що при внутрішній влаштуванні Студентського Дому Кураторія могла рахувати на поміч німецьких приватних кол, а саме німецького промислу. І так фірма Сімен дала по зниженій ціні все освітлення та електричні кухні, інша фірма все біла, а третя теплі покривала і т. д. Ця поміч з боку фінансових та промислових кругів прийшла в значній мірі завдяки тому, що на чолі Кураторії стоїть чоловік, що свою енергію та силу своїх зв'язків присвятив цьому для українського громадянства важному ділу. Є це бувший міністр генерал Гренер, який з помертвою великою скількістю свого часу не лише м готовив пляни, а в переговори з відповідальними чинниками, але припиняв також переведення цих плянів аж до найменших деталей.

Не можна пройти мовчанкою заслуг інших членів Кураторії, професорів Берлінського Університету, тайного радника д-ра Макса Зерінга і директора Слов'янського Інституту д-ра Макса Фасмера, який головно в самих початках існування Інституту підтримував його наукову діяльність. Помагав Українському Інституту в його праці член Кураторії д-р Келлер з Києва та п. і д-р Вольфгерт, асистентка Слов'янського Інституту, яка добровільно перебрала частину обов'язків на

— Ну-у! ваш Петро поспів на готове: кажуть, і днює й почує з Саньки Таманської. Здається, скорє вам і бабою бути... А н-о-о, ряба!

Замовчала я. Микита цмокав на конячку: так мовчки й до базару приїхали.

Повернулася з базару, жду Петра та й думаю, та й думаю. Надумал так: нічого йому не скажу. Може, сам колись розбалакається. А ні Саньку Таманську й гнів мене бере — неначе й ревниці материнські.

З Петра вже ока не спускаю. Під — приїде. Іноді наче пиріжок утєче разом з Петром... Морока... Помітила нарешті — коли їде на село, вже щось та візьме в кишеню: чи окрайчик хліба, чи горохунок пиріжок... А то якось клапучок гороху взяв.

— Складнича парубочьяка! Пішов — вернувся тихо-мирно, без галасу — в покійного Дмитра вдавсь: як він, та — спати. Принохуюсь: не смердить саомогом.

Що хочеш гадай, що хочеш думай... А Санька Таманська в голові стоїть... Ну, а оце, як здибала — адвляюсь, чим-то вона причарувала мого сина. Чорне-пречорне обличчя, очі дивляться, наче з провалля... Сорочечка з кропивиного подолта, спідничка рябенська: стару драпа корсетка без галаників. Ні голови — біленька хусточка... Жидівська наймичка та й годі!

(Далі буде)

* З якого шийоті ведати мішки — „Зорі півняки“. Авт.

Х. АНИШЕНКО.

МИРОНОСНИЦІ.

(Продовження.)

Аби асе до купи зв'язати, треба собі, Олексю, сказати ось що: Год може за трицять, ще тебе в нашому селі не було, як в наше село забився десь із лапаними отой старий Олекса Таманський. Хто воно й що воно — і зараз не знаю. За селом, коло багна, поставив Олекса хижку й почав хазяйнувати: айтом робив пергу, а в зимку ходив до заводу. Петро мій каже: це була в нашому селі перша пролетарія. За Олексю пішли й наші дядьки: тепер, може, один-двоє не топчуть до заводу оту лапаниську стежку, а тоді до заводу йшов останній хазяїн або айдяк, як оцеї Олекса. Та, кажу-ж, хазяйнував Олекса: коло хижі кілок аа горшки й цуценя на торішніх со-ничниках.

А в Олексі — дівчинка. Росло собі дичкою: без материнського догляду. Іноді на селі казали, що паний Олекса вигнав дочку на мороз і вона в кущах почувала... чи то брехали про якогось лапаника, що на квартиру до Олексі став, а Саньку за куховарку взяв...

Звичайно: глузували з безталання юдєського.

Пригадую, якось весною наші дітки в хрещина грали. Казались, казались коло гамзєно, а потім взя-

* Із Литви. Авт.

ібо. Що українські кола зосереджені біля Інституту старалися підтримати його діями, не рід самопроголошення, яка не вимагає окремої згадки.

Таким чином Український Науковий Інститут у Берліні має вже свою домівку, що повинна стати нашім науковим фокусом, висвітленням на захід для підтримки живого зв'язку з німецьким науковим світом та для передавання найновіших здобутків науки українському громадству.

Безперечно менш значуща має так само Студентський Дім, який дає можливість українським студентам у Берліні за невеликою оплатою 8—10 марок місця жити в комфортабельних кімнатах, опалом, достатньою кількістю світла, зручностями та лікарською опікою. У випадку захворювання безкоштовно. Якби була тільки хоч невелика поміч матеріальною з боку українського громадянства, є оправдані надії, що Студентський Дім буде можна поширити і дати приміщення більшій кількості студентів. Початок зорбавши, даліший розвиток та існування Інституту залежить в значній мірі від цього, як відбудеться українське громадство на ці факти.

І. М.

Вибірчі виспиди.

Лавочне, пов. СКОЛЕ.

В громаді Лавочне відбулися вибори в дні 3—5 липня. В IV. і III. колі перейшли ліста, уложена в порозумінні з жидів, вибрано в IV. колі 5 українців і 1 жидів, в III. колі 5 українців і 1 жидів. В II. колі голосували самі жиди і вибрали компроміс до компромісу 5 жидів і 1 українця. Поляки, озлоблені, що їх ліста, як і ліста селярбів, не зв'язуючи на їх шалену агітацію, провалилася в двох лістах великою більшістю, в I. колі, де жиди записаний вибір своїх 6 радників (бо на 14 голосуючих було 3 українців і 1 жидів) — голосували солідарно і вибрали 10-а голосами 6 жидів. Ліста українська мала 4 голоси. — В IV. колі українська ліста мала 170 голосів, а компроміс польсько-селярбівська 45; в III. колі українська 69, польська 24, а селярбівська 20. Слід ще додати, що поляки, озлоблені на місцевому парохі о. А. Душаківського за те, що українці голосували в порозумінні з жидів і з поляків нічого не вибрали, між заступниками з I. кола вибрали його жінку п. Ольгу Душаківську. Ось тут показався кнайпаріше їх безмежна ненависть до нас.

ДРОГОБИЧЧИНА.

В селі Летня біля Медички, дрогобичського повіту, вибрано радників 25 українців, 3 поляків і 1 жидів. Всі 16 заступників — українці. Як дійшло, так і тут не обійшлося без надумки. Так прим. у 4. колі на 860 голосуючих громадян, писар, хоч український, писав тільки 356 осіб. Подібно було і в колі 3. Через цього та кілька несправедливостей, не зв'язуючи на протест, вибрано радників і заступників, поляки Мих. Вадалонга, а також двоє інших поляків та корчмаря (жидів). Село Летня — одне з найбільших у Галичині, бо має понад 800 хат і 3.500 душ населення. На жаль, у селі нема чималих, а кооператива людей хлібних. Може це тепер село забереється до освітньо-культурної праці. Дуже бажано, щоб у Летні скликали на літніборство не тільки УНДО, а окрема також у Медичках на весь судоний повіт. Залишимо ще, що в Летні пробував цвісти представник селярбів Пелехатий, але його віче не відбулося.

ГОРОДЕНКА.

Вибори відбулися в дні 29. м. м., 1. і 4. п. м. Перейшли в цілості ліста блоку. Вибрано в IV. колі 4 українців, 4 поляків і 4 жидів, в III. 12 українців, у II. 12 жидів, у I. 12 поляків. Між українськими радниками є д-р Т. Окулевський, д-р Кассіан, канд. акад. Морозевич, 2 міщан і 7 селян. Радні поляки й жиди в більшості інтелігентні. В раді нема ані одного шкельполика.

Виспиди громадян виборів у тирнопільському повіті, переведених від 24—28/6 1927.

1) Гаубічок Великий на 32 радників, 24 українців, 2) Купчинці на 48 радників, 49 українців, 3) Середиці на 16 радників, 0 українців. У громаді около 20 при. українців. Ліси поляки в українці внесли протест. 4) Малашиці на 16 радників, з того 16 українців, 1 поляк. Поляки внесли протест. 5) Ваворів на 32 радників 12 українців і 20 жидів, 6) Товстозул на 24 радників 18 українців, 6 поляків, 7) Пронятин на 24 радників 24 українців, 8) Красівка на 16 радників 16 українців. Поляки внесли протест. 9) Холмівка Малий на 40 радників 37 українців і 3 поляків, 10) Чистий на 24 радників 18 українців і 6 поляків, 11) Курпін на 32 радників 32 українців, 12) Промона на 24 радників 12 українців і 12 поляків, 13) Березонич на 32 радників 26 українців і 7 поляків, 14) Біла на 32 радників 24 українців і 8 поляків, 15) Янкивці на 24 радників 12 українців і 12 поляків, 16) Заруч на 16 радників 16 українців, 17) Воробівка на 24 радників 12 українців і 12 поляків, 18) Ледич на 24 радників 12 українців і 12 поляків. Українці внесли протест. 19) Константинополь на 16 радників 14 українців і 2 поляків.

Мих. Рудницький.

Популярність невідомого.

Нікого не повинен дивувати факт, що на важких письменників приходять в ряди-годи мода так само як на легких. На важких повинна би вона приходити навіть частіше, бо найхарактернішою ознакою моди є те, що вона — незрозуміла. Ніхто не в силі розяснити в 1927 р., чому 50-літня жінка в короткій спідничці інститутки має виглядати гарно та пристойно, а два роки раніше або пізніше як мала.

Сюблям однаково сильна духовна дружина в морі як і в літературі. Живемо в добі, коли „новість“ в такої щоденною потребою, що навіть найзавзятіші революціонери, що скидають із педесталів усіх призначених, захищають від нового славного імення тільки тому, що почули його вперше.

Такі думки сверблять мене при нагоді одного імення, яке в останніх двох тижнях європейська преса повторила сотки разів із найбільшою пошаною. Поль Валері став героєм дня а дуже банально приволо: його прийняли офіційно до „Французької Академії“ себто надали йому титулу „безсмертного“. Це один безсмертний

Це не була би ще причина, щоби йому присвячувати окремий фелетон! Чи не справедливіше було би почати по черзі від найстаршого з тих 37-ох, що вже сидять на Олімпі над Сеною стільки літ?

Валері не менше цікавий як усі його канонізовані товариші, але... сила актуальності є велика. До кількох слів про Валері мене заохотила рецензія в травневій „Літ.-Наук.-Віснику“ на поему О. Бабія „Гудульський курінь“. Я давно вже так щиро не реготався як тоді, коли прочитав там таку батьківську раду молодому поетові: „Від самого автора залежить, чи інтензивно працює над собою, удасться йому добре вийти з боротьби між закоріненими в нашій письменстві старомодними поглядами: і на мистецькій прийомі, і на світ взагалі, а тим новим, яке, домлюючи заразу XIX в., здобуває собі права життя на Заході. Монтерлан, Валері, наприклад, допомогли авторові це нове щодо світогляду“. Гумор скритий не в наголошенні слів „старомодним“, „світ взагалі“ або „це нове“ — а в наголосі на слова „Валері“.

Послухайте, як починає свою свіжу статтю про Валері, критик „Журналь де Деб“ Бельсорт: „Клеман Жонен оповідав недавно в Канділі, що „члени молодий

швед, приїхавши до Парижа для студій над творчістю Поля Валері, мусів їх зріктись, тому, що не мав 20.000 фр. потрібних, щоби купити всі книжки, чи пак брошури цього автора, з яких найбільше видана у мінімальній кількості примірників — вичерпана в мент своєї появи. Другий скандинавець узявся на спосіб переписування найрідших у Національній Бібліотеці. Але і цей мусів зріктись такої праці. У бібліотеці таких як він було 8-ох, що приїхали з далеких країн і змагались за той скарб“. Можливо, що найшасливіший між ними, той, що мав книжки Валері перед собою і не хотів їх випустити з рук, був саме рецензент „Літ.-Наук.-Вісника“. Не є виключене теж, що Бабій візьме собі до серця його науку і пічне вчитись французької мови виключно для Валері. А що щирі та розумні радні мають інколи цародійний вплив, хто зна, чи не найдеться в нас ще 10 молодих письменників, які піchnуть шукати у книжках Валері — світогляду.

Всім, що гинуть за модним іменем, добре буде знати, що Валері не має в собі ні одної зовнішньої риси „оригінальності“, „сензаційності“, „новості“. Коли я писав двохлітнього листування з Парижем відстан його абляків поезії

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

Д-р Маріян Панчишин виїхав на літний відпочинок. Поверне до Львова і буде прийнятий недовж 22. серпня ц. р. 27 2—2

ОКУЛІСТ

Д-р Францішок Нарут

І-ший ст. асистент окулістичної клініки У. Я. К. ординує від 3—3 попов.

Львів, вул. Рутівського ч. 3. II. попов. Тел. 29—77. 39 1—2

КАМІНЕЧЧИНА.

В селі Ракобутах, камінецького повіту, переведено вибори 26. п. м. Перейшла в цілості українська ліста. Вибрано 24 наших свідомих людей, в тому 2 латинників-українців. До виборів була гомала підготована д-ром Мик. Струтинським. З окремою лістою виступив хресь Яким Олійник, але він і його прихильники соромно провалилися.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Поя виборів до громадських рад у Бережанщині виїхали ми побіжно в селі Олександрівці, Потурині, Крижівці, Лапшині, Стриганці, Козівці, Рибниці, Котів, Рехині, Каміне, Тросянці, Вербіні, Козівці, Перепалячів у Літатині, Мачишові. Всюди внесені протести. В самих Бережанах назначені вибори до IV. кола на 13. липня. Вибірча акція ожилена. Поляки дають одній третині населення місце, себто українцям, на 48 радників „аж“ 6 місць, резервууючи для себе 26, а для жидів 16. На такий компроміс українці згодитись не могли і як воно не зміниться, виступлять при виборах із самостійною лістою.

Село Хоробрів, бережанського повіту перевело до себе вибори I. липня 1927. Перед виборами повстали в селі втілі особистих порухів дві партії і кожда з них ставила свою лісту. Щоб бути певною побіди, і одна і друга сторона увійшли в порозумінні з місцевими мажорами-колоністами, яких є в громаді всього 8 родин. Одна наша сторона обцяла мажорам 2 радників, а друга 3. Мажури пообцяли окремо однім, а окремо другим, що їх підтримають при виборах. Коли прийшло до виборів в I. колі, наші сільські „партійники“ подавали свої голоси на мажурів, як їм були обцяні, а мажури замість голосувати на компромісову лісту, і який було двох їх радників а двох наших, подавали до урни свої власні картки, з яких пописували на радників всіх своїх. І так при допомозі наших голосів мажури здохли 6 радників — на всіх 16 радників. А жиди в громаді не бують особистих порухів між нашими лавіантами, то до ради не був би ввійшов ані один мажур! Цей приклад для нас вислід виборів тим сумніший, що цілу акцію компромісу з мажорами від нас місцевий інтелігент, який хотів перевести в громаді „сандацію“ місцевих відносин — а замість того пошлю його мажурів в дурні... Може по таким прикрям інциденті прийде національне отаєрезія і в цій громаді.

КОПИЧИНЦІ.

Перемогла ліста блоку. В 4-ім колі, літньо 5 українців, 4 поляків і 3 жидів, у 3-ім колі 12 українців, у 2-ім колі 12 жидів у 1-ім колі 12 поляків. Таким чином у раді є 17 українців, 16 поляків, 16 жидів.

„Приваби“ і томики філософічних нарисів, першим моїм почуванням було ніякове розчарування: що на цьому чудовому папері так мало друку, — нема що й на зуб узяти.

Валері вповні свідомий того, що плоди його уяви та думки недостатні для ширшого загалу. Він приготувався довгими роками до вислову кожної думки і його творч. це радше зшитки інтимного денника, ще й зшитки, з яких більшість сторінок автор перед друком вирвав, щоби не повторити нічого банального та очевидного.

Він письменник майже недобротний, пів-аматор, який хотів лишитись аматором тому, що вишканий у сорорій атмосфері творчості та антонченого інтелектуального середовища ставив до літератури надто високі домагання, щоби зважитись стати проти них із своїм пером. Валері — уроженець Корсики (ур. 1871), казковець-поетичної країни: його предок — вікова шахта. Коли в 13-тих році життя він їде до Монпельє до родимізації, йому здається, що з морського берега понав між стін херського берега починає гомати починати. Книжачи гімназію починаючи одночасно право. Лектура всіх казків і сучасних їде саме всім, паралельно, ще змалку. Як собою, паралельно, ще змалку. Як 18-літній студент він полюбив

ЯМПІЛЬ.

В 4-м і 5-м волі перейшла ліста українська, в 1-м і 2-м польська.

КРЕМЧЕ.

Перейшла ліста баноку. Виходили про українську лісту.

ЯНІВ К. ЛЬВОВА.

Листів виборів до громадської ради в Янові К. Львова, які відбулися 4. і 5. липня п. р. такі: в 4-м волі 2 українці, 1 поляк, 3 жиди; в 5-м волі 4 українці, 4 поляки; в 6-м волі 1 поляк, 7 жидів; в 1-м волі 1 українці, 7 поляків. На 22 радних (в тім і українці) українці мають 7 радних і 4 заступників. У 4-м волі голосувало 48 пр., в 5-й волі 100 пр., в 6-й волі 99 пр., у 2-й волі 100 пр., у 1-й волі 100 пр.

БОГОРОДЧАНЩИНА.

В місті Богородчан вибрано лавця 18 українців, але аж 10 поляків (саміх «направників») і 10 жидів. Вислід для нас дуже некорисний і досі небувалий. Відношення українців до українців було дуже цікаве і мале місце в країні тепер не практиковало. Нас тут мовляв нігироромано, зате задовго не мав жидівсько-польський, чим і пояснюється суцільна для нас пасивність. — Вислід по селах такі: Стари Богородчанки — 41 українці, 1 поляк; Пасіка — волі 24 українці; Гайбоки — волі 22 українці; Желіва — 23 українці, 1 поляк; Лесіка — волі 18 українці; Желіва — перемогла хлібохліська кліка, бо між 12 членів господарів українців до ради; Гайбоки — вибрано самих українців, польська ліста провалилася; Горголі, Пороги і Малия — перемогла хлібохліська кліка; Саджова, Невини, Пасіка, Іванівська, Желіва — перейшли ліста єврейських громадян; Лисича-місто і Сологніна — перейшли ліста баноку.

ЛЬВІЩИНА.

В Збиске перейшла в лікоти компромісна ліста. Вибрано 11 українців, 11 поляків і 2 жидів. Виходили ліста у всіх волостях соромно провалилася. До виб. списків не вступило ж. н. 23 братів і на монастиря Радомісторів і 8 остер в монастиря ашиці Лосафатинів — у всі в 4-м волі.

В Закарпатській на 40 радних поляки зобов'язали 26 українців. Українці, як у всіх підкарпатських громадах, дійшли до перемоги. В Голоску Великій вибрано 13 поляків, 2 українців, 1 жид. Протест було внесений. У Миклашівці вибори перейшли добре. Вибрано самих єврейських громадян. Проти цих виборів внісся протест поляки, який підписало до 30 українців. Сумно!

ЛЮБАЧІВЩИНА.

В с. Желіва відбулися вибори 4. липня п. р. В перші вибори, які зробили перемогти і які мають велике моральне значення для цього села. Вони показали, що українці в господарстві в своїй лаві, бо становили переважачу більшість, понад 75 пр., тому українці вони нам побуду. Поляки, озлоблені тим, що українці не послали їх поїзду, щоб були лавісти поставили своїх кандидатів — вибори зобов'язували. В усіх селах вийшли самі українці. Майже всюди була єдність, хоч і тут трапилися хитрощі. Якщо всім по селах виступили проти наших інтересів. «Валаша безвиступа» тероризувала людей, щоб не йшли до виборів. Поляки внісся протест і, як хотів чути, вибори відбулися вдруге.

В селі Вільна Желіва вибори відбулися при міській червоні; мілу громадську раду вибрано свою.

Ширіть наш часопис!

новим літер. напрямком — символізм. Особиста знайомість з «апостолам» цього руху Малайме, полишає на ньому слід на все життя. Хоча як Валері силкується чини промовляти мовою кришталіно-ясних ідей, він продовжує відомо ліній свого вчителя, який не хотів бути надто ясним і ставав інколи просто езотерично нерозгаданим.

Після впливів Малайме приходять музика: Вагнер і Бетовен, а згодом Едгар По, не як поет і не як творець жахливих оповідань, а як своєрідний філософ «Гевреки». Олісія подорожі — Італія, Англія, іспанські студії, математика і — який незвичайний скок! — посада головного секретаря найбільшої телеграфічної агенції у Парижі «Гаваса». Поет і самотник приймає щодня денниківські звістки з усіх кінців світа і передає їх у телеграфній формі. У 1895 р. видає «Вступ до методи Льюарда де Вінчі», 1896 р. дивний денник рефлексів «Венері і паном Тест», і від цього часу зав'язує мовчати, 20 літ минає йому на студіях точних наук, філософії, музики, малювання, без думки про власні книжки. Аж у 1917 р. видає свою поему «Мовада Паря», у 1921 р. збірку «Приваби» і досить йому видати із своїх записок ще кілька нарисів (у 300 примірниках)

Виборчий рух.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА.

Дня 3. липня п. р. відбулося в Струсові перелічне виборів. Віце отримав Анна Делайдова, яку вибрано отримав передсідателкою. Секретарювали Ольга і вичуківна. В політичній рефераті обговорили п-і Вільна Баранова в Тернополі становили жінок у житті суспільній, а зокрема у виборах до громадських рад, при чому пояснила виборчу організацію. В рефераті освітньо-організаційним п-і Ольга Богачевська старалася на історичних прикладах а низькогого руху інших народів розбудити прихильності нашого українського жіноцтва. Місцевий парох о. Т. Цегельський говорив про велике значення жінок в суспільно-національній праці і заохотив жінок до масової участі у виборах. Описав прийнято відповідні резолюції. Жіноцтво, що висловило простору сільно читальні «Просвіта», порішили взяти живу участь в народному житті.

При затруті жіноцтва стравами як також алкоголь, нікотину, кокаїну, приношення природної гірської води Franciszka Józefa є цінним помічником середником. Лікарські праці спеціально стверджують, що при затруті опіомом, яке викликає уперту обструкцію і при відомом тяжких кишкових болях, вода Franciszka Józefa швидко усуває ці боляки.

Виборчі надужиття.

В ГОГОЛІВІ швидко була лікція. переходить уелі міжд. Він дав приклади названому лікції, який є єдиним його заарядним. Виступав унаслідок найліпшим провом та принаком те, що «дан ді двора» казав. Сам диктор перекладається вже, що як вийти не лікції того колишнього парубка, а по повероті в Америку заступника віста, Франциска Оку, то загалом не буде громадської ради ані іншого віста, бо він уже постарівся про все потрібне. В реклам, комісії дідич є новозаданий: своєюм шипареві Шмудулі, який пропонує скарбову послідку, що платити більше ніж і шесту частку податків у громаді і тимчасово є вірлістом, — зачислив податок до суми, яка є підставою податку на вода, а через те ніхто більше не оподаткований не улічав до 1-го волі. В той позаконний спосіб забезпечити собі 1. ноло, до має з голосу проти 1. На його жадання реклам, комісія скоротила рецензії гварантованої дідичем гривни, відповів, дідич, звернула а дописок «Рекламация Комісія не урешдє». Названого віста, що боявся гривни на ті надужиття дідич усно коїв, що зава іде до староства та податків усе добре, а якби в була гривня, то він (дідич) заплавити її в своїй кишені. Член комісії внісши потрібні відкриття та податкування надужиття а домаганням гварантуваного дідичем гривни, відповів до міської його шипареві кишені. Отже вже друге таке рекламацияне поступовання, бо перше унаслідок на надужиття. Треба додати, що комітет має важку працю, бо в селі є значний відсоток поляків, який помагати доморослі хитрощі, які сильно утруднюють побуду національно свідомості. Вже так, як тіліні староства стане в обороні потоптатого права і не буде кермуватись протекцією супроти дідича то в перше коло буде втручаване і ми у всіх 4 волостях переможемо. Побачимо, чи міністер Сидановський на князів народив вибори чи впадає а ділою безсилля супроти шипарів. А об'явленням тогочасним належало би пригадати тепер, які то слова випливають зображати на церкву іх «дан»: «Вудова мислєвого постола розочує». На черк не дам! — Валентин Крушевський.

Гоголів.

щоби стати притомом славним. Нема нині в Європі письменника, який такою малою кількістю творів як Валері, створив би таку велику літературу про себе. Причина цього в притягненні силі кожного рядка поезії чи прози, сконденсованих як афоризм, вирізнених як найкраща грецька статуя. Валері прихильник класичної форми, звичайчик Расіна. Думка володіє над формою і над почуванням, а одночасно вона сама ошліфована до тої гостроти, з якої починаються недовірки, патики замість висновків, сумнів замість премії.

Передімною один з таких останніх творів Валері (не смійтеся!): його офіційна промова у «Франц. Академії» — т. зв. «похвала» свого попередника, якого місце він зайняв: А. Франса. Валері на-лів з іронією каже про нього: «Щож є ціннішого, як солодка омана ясности, яка лише нам почування, що ми збагачуємось без зусилля, без трудно відчуваємо насаоду, без напруження розуміємо, маємо розквіт із видоща, за яке не платимо!» Валері поділяє ясність Франса, його рівновагу, погоду, амілість торкатися усіх проблем крилом метеанка, але не задрить йому нічого. Всі задрять самому Валері прикмет зовсім протилежних.

Істотин Гачоко, що «приймав»

В польських справах.

За відозву в справі амністії для політичних в'язнів. Слідство проти сєй. Лімановського, письменників Г. Даниловського й А. Струга, адв. Смирновського й інших в'язнів осіб, що підписали свого часу відозву за амністією політ. в'язнів, закінчено. VIII. відділ окружного суду умовив нарешті справу ізза відсутності знамен проступку.

Виборче право військових. На засіданні залучених соймових комісій конституційної і військової прийнято одностайно в трьох читаннях законопроекти про новелізацію дотеперішніх законів про основні права й обов'язки офіцерів і рядовиків у тому змислі, що як старшини, так і рядовики мають пасивне виборче право до сойму й сенату, натомість не мають ні активного ні пасивного виборчого права до ніяких самоврядних установ.

Навчання гігієни в школах. Міністерство освіти вводить у всіх державних середніх школах Польщі з початком року 1927/28 систематичне навчання гігієни і помочі в нагалих випадках. Ці предмети викладатимуть спеціальні шкільні лікарі в VII. класі по 1 год. тижнево.

Завішення віцепрезидентів Банку Краєвого Господарства. Віцепрезидентів Банку Краєво Господарства Ніжинського і Роспільда завішено в урядованні у зв'язку з вислідом ревізії м. р. і на початку ц. р. Найвищою Палатою Контролі Держави.

Нові віцепрезиденти міста Варшави. По кількох безрезультатних голосуваннях вибрано нарешті й віцепрезидентів Варшави в такому порядку: Шпотанський (ППС.), Боженський (КОПС.), Богуцький (ППС.). Клуб санації («направляки»), невдоволений тим вислідом, рішив перейти до опозиції і відкинув радн. Роговча з президії.

НОВИНКИ.

— Особисті вісти. В університеті Бонн над Рейном одержав 6. ц. м. степен д-ра філософії (матем. і фізики) п. Андрій Олександр Ластовський, бувш. голова спілки українських студентів у Берліні. Кілька його статей з фізики було друкованих і в нашому часописі.

— Із львівської хроніки. Під Кульпарковом кількох бандитів обстрілювало поліцаїв замість показати легітиміції; 4-ох з них сидить у холодній. — 25-літня Анна Філіпп випила отруту в самовбивчій намірі, те саме зробив Ринч. Міланський, Іван Смих шлюсар і служниця Паранька Гарасимів, за те, що посудили її в кра-

діж 50 вол. Поліція перевіривши чистоту львівських пекарень і прийняв до висновку, що найкращим способом на чистоту а брудні начиння; тепер в 3-ох, де був бруд зрадова чистота. Із львівської бальною апар урядовців магістрату Пятровський, коли виїждив тузи вчорок не зніючи, що бальною направляють. Виймає 23 років, а носить титул «літерата».

— Стрийка кафедральних робітників по чавку у Львові 4. ц. м. Вони домагаються підвищення на 150 прп. більше передаткових цін, а на 40 прп. теверішніх. Корпорація майстрів хоче ати на уступку, але не до повної висоти домагає. До цього не прийшло. Кажуть, що кафедрі міста мають найбільшу плату у усіх ремісників. Покищо самі майстри прийняли роботу.

— Коханчий муж. У Тернолі якийсь добродій Лазарський, що ставав морозом у сепаратійній справі, найкращий з них спосіб, як виграти процес: отримати а кишені револьвер і під його дулом примусити суддю, щоби звів від жінок твасігу, що вона зрікається сепаратійної скарги. Револьвер був без кулі.

— Катастрофа. На лінії Торунь-Грудонд 12 вагонів а краном і локомотивом вилетіло із шляху пенілою чому 6 ранених. — Побіда, що Іван черка Гаруван і вбив 4 особи. Градова буря знищила великі простори під у Семігороді а й убиті. Англійський пароплав виртував 96 пасажирів франц. корабля «Сен Франсуа» розбитого біля Манілі. На ній Нью-Йорк Онтаріо аударився два години; перші вагони поторошли, багатьох жертв.

— Новий залізничний дворець у Києві 27. м. м. закінчився конкурс на проект фасади нового заліз. двірця. Першу нагороду дістав інж. Вербицький. Якщо вірити «Правді», яка не завідала лише правду, будова почнеться ще цього року.

— Померли: син відомого письменника Людвіга Анценгубера, Карло, теж письменник, віденський повістар і фелетист; д-р Альбрехт Косель, фізіолог, у 74-ім р. життя; лавреат Нобеля з 1901 р. Його головний твір: «Тіань людського тіла і мікроскопічні досліди над ним».

— Левін — сміливець. Левін, товариш подорожі Чемберліна, залипившись сам у Парижі, рішив вернутись до Нью-Йорку на літаку з одним французьким летуном. Цікаво, чи на цей раз він прохатиме до волу жінок.

— Конгрес європейських націоналістів 1926 р. Під таким заголовком вийшов справоздання з минулорічного з'їзду в Женеві; у ньому маємо огляд діяльності усієї організації. П рознітку та завдань разом з рефератами про основні питання долі національних меншостей, нпр. забезпечення економічної рівноправності національності, П право до виборів, лікшення конфліктів між урядом і національними групами. Німецький текст мав дістати у Відні: Sekretariat des Nationalitätenkongresses, IV. Margarethenstrasse 38 французький вийде цими днями в Парижі.

— Ріжні рекорди. До гарного віку 105 літ дожила еспанська акторка Ата Гонзалес, що до останніх літ грала за сцені і виймає а 1000 роль на пам'ять. — У Шкаго відкрили 11 тамних шпиль, де студенти постійно записувались, приваблюючи суворим законом проти азькогого. — У Тель-Авів (Палестина) 4-ох комуністів насильно кидло жидівському студентом велику порцію рижиногового олію за його статті. — У Льондоні паде дош уже три тижні; це спонукало тамошніх вуличних овочевих торговців-італійців дати їм

Валері, засовуючи його творчість та заслуги почав від слів: «Ви — автор важкий» і не соромився робити застереження, чи добре зрозумів деякі його поеми, дарма, що виховувався в тім самім середовищі поетів. Після цього і я не соромлюсь, що знаю Валері так мало, хоча прочитав кільканайцять нарисів про нього, і не бачу причини, чому мали би соромитись ті, що не знають його зовсім, а не гинуть за останньою модою. Місяць тому, під напором популярності, Валері видав у дешевім виданні збірку своїх філософичних нарисів і обіщав публікувати таку-ж книжечку поезій. Та не треба аж бути скромним, щоби бачити, що думки про проблеми архітектури, психології творчості да Вінчі чи танцю не є питаннями, які можуть поширити світогляд наших поетів або цікавити найбільше палкого почитувача модерної літератури.

Зрозуміти Валері без його попередників і без проблем, з якими змагаються нечисленні одиниці в самій Франції — нелегко. А як читати поезію важку для його товаришів по пері, не маючи змоги відчувати того, що в ній є джерелом сили та тайни: П ритму та серпанку поансія довкола кожного слова, важеного роками. Чор в антикарських терезках?

У творчості Валері цікавить найбільше критику та загальний і той самий факт: тайна його літературної кар'єри. А втім для критики це проблема духовної еволюції письменника та засобів слова, шевітгали в себе спадщину літ праці а для читаючого загалу — бажання знайти в його книжках рецепти на славу, популярність і моду, на штрівшу в одній особі, яку можете назвати хоча би іменем цікавих наших предків відкритих Дарвіном.

Хочете висновків? Перший такий: світогляд не твориться висновками. Коли вам здається, що розумієте кожного твір зокрема, а не бачите поза ними індивідуальності письменника — не розумієте нічого. Великі твори надто великі, щоби стати прикладом для інших. Не на те письменник підготовляється 20 кільк літ до слову себе, щоби його здобуток можна було списати на папері. Валері важкий і недоступний не своїми творами, а передуманням життям, в якому, мов у кришталіній вазі, перемоллюються відтінки всіх колорів.

Ще змалку чув кожний з нас, що має читати, щоби мав повний і ясний світогляд. Цікаві ті, що вийшли такі книжки і ще щасливі ті, що знають, які потрібні для світогляду інших!

Гетманська 6.

Ціна Серія

6⁷⁰

V

14⁹⁰

890

VI

16⁹⁰

10⁹⁰

VII

18⁹⁰

12⁹⁰

VII

23⁹⁰

26 90

У жіночі пактофельки ліжко на франц. обц також брунатні докс. череб... 32⁹⁰

3290

Мужеські брунатні доки цілі і півчоревіки, також жіночі пантофеліки 3690

369°

УП Мохнаті, піхотарухи 19х29, також жіночі пантофи 19х29, на франц. обу 3970

3970

До набуття у філіях.

1

До набуття у філіях.

Т-во Прихильників Освіти у Відні скинуло в квітні ц. р. сім літ свого існування. На протязі тих 7 літ був у головному цього Т-ва Заложено головну для допомоги українського студентства, яке після вквітської війни здирилося

за еміграції, знайшло воно в цих
крутих шляхах нашого громадян-
ства, зокрема за Оксана, горячи
апатирі, за яку маю честь отрим
Добродіям Т-на зложити пу-
блично найсердечнішу подяку.
Але згодом перестали платити всі
ті джерела, з яких Т-во Прихиль-
ників Освіти у Відні черпало для
допомоги віденському і взагалі
австрійському українському сту-
дентству. Первісні студенти-емі-
гранти покинули свої студії, в
краю почали налаштовуватися від-
носини до повороту еміграційно-
го студентства. Українське сту-
дентство по австрійських високих
школах перестало на загальні носити
справжній характер еміграції.
Тому й первісна мета віденського
Т-ва Прихильників Освіти була
яке осягнута, бо мимоволі весь
середок студентського життя пе-
ренісся до краю.

В зрозумінні цієї метаморфози
постановили Загальні збори віден-
ського Т-ва Прихильників Освіти
1926 р. приступити до ліквідації
Т-ва у Відні, якщо на протязі ро-
ку буде засноване у Львові нове
Товариство Прихильників Освіти.
Тому Відня Товариство ужив у
1926 р. заходів, щоб прийшло до
заснування нового Товариства. Це
й настало — і від початку 1927
р. існує вже Т-во Прихильників
Освіти у Львові.

На жаль, Загальні збори віден-
ського Товариства в квітні ц. р.
висказалися за дальшим продов-
жуванням свого існування і про-
ти ліквідації. Таке рішення прине-
сено мені скласти уряд голови
віденського Товариства. З задо-
женням аналогічного Товариства
в краю вважаю свою місію покін-
ченою і визнаю всіх давніх членів
віденського Товариства, щоб
вступили в члени нового Т-ва При-
хильників Освіти у Львові й до-
помогли йому до найкращого
розвитку.

Проф. д-р Стан. Дністрянський.

Всячнина.

Вік безсмертних. У зв'язку з
фейлетоном про франц. поета Ва-
лері, подіємо для цікавих стати-
стику віку його товаришів. Вале-
рі вибраний до Франц. Академії
Естиміє — наймолодший; він має
56 років. Найстаршим є там Кле-
мансо, який має 86 літ; Жіль Кам-
бон 82; Де ля Горс 81; Порто-Ріш
і Альбер Бенар мають по 78; мар-
шал Фош 76; Поль Бурже і марш.
Жофр по 75; Рене Базен і Ганото
по 74; Кюрель і марш. Ліоте по
73; Пікар 71; Жошар 70; Бріє 69;
Бодіяр, Бергсон, Нольбак, Донне,
Ляведан і Жіліні по 68; Думік і
Помікар по 67; Барту, Преву і
Естоніє по 65; Андрі-Робер 64;
Шеріон, Бедіє та Реніє по 63;
Бремон 62; Бертран 61; Леконт
59; мн. де ля Форс 59; Гойо 58 і
Бордо 57 літ.

Чи лікар може бити пацієнта?
На це питання дав потвердуючу
відповідь суд в Гетінгені у своїх
інстанціях. Обставина була така:
мати привела до операції свого
8-літнього сина. Цей кусяв, ко-
пав і щипав, так, що лікар був без-
силий. На другий день мати
вернулася із списком, домагаючись
операції конче, і заявила, що мо-
же з ним зробити, що хоче. Лікар
дав хапсіви два добрі стусани і
операція пішла добре. Тоді мати
подала лікаря в суд, за те, що бив
її сина. Суд лікаря звільнив.

Відозви і комунікати.

Тому, що на Надзвичайних Загальних
Зборах Кружка „Рідної Школи“ ім. М.
Шашкевича в Коломені 1. липня 1927 не
дійшло до вибору Старшин Кружка, —
мале агенція Кружка аж до дальшого ро-
з'ясду установа Головного Управління
„Рідної Школи“ Депутатура, до якої хо-
дять: о. шаб. д-р Степан Юрик, д-р Те-
одор Ванько, д-р Осип Залужний.

Головна Управа „Рідної Школи“
М. Бідацька в. р. Т. Маринюк в. р.
м. голова. за секретаря.

За редакцією міщанина Василь Мудрий.

Час

відновити
передплату

На самооборону.

На спеціальний фонд Українського На-
ціонально-Демократичного Об'єднання,
призначений на переведення громад-
ських виборів, зложили отсі гро-
шани:

- 25. д-р Володимир Охримович, Львів, 3 д.
- 26. д-р Корнелі Троїм, Ходорів, 5 дол.
- 27. о. Домет Садорський, Львів, 3 дол.
- 28. о. Даміан Лонатинський, Львів, 3 дол.
- 29. о. д-р Андрій Ішак, Мільно, 10 дол.
- 30. д-р Михайло Волошин, Львів, 10 зл.
- 31. д-р Ст. Дрогомирецький, Отинія, 25 зл.
- 32. о. Олександр Русин, Коломия, 50 зл.
- 33. д-р В. Паславський, Дрогобич, 100 зл.
- 34. д-р Іван Кмітківський, Львів, 10 дол.
- 35. директор В. Кузьмович, Дрогобич 3 д.
- 36. директор Яр. Коатунюк, Львів, 3 дол.
- 37. Стефан Сасик, Дрогобич, 5 дол.
- 38. Дмитро Хомак, Львів, 1 дол.
- 39. Михайло Стефанійський, Львів, 5 дол.
- 40. о. Спирідіон Каргун, Луїв, 1 дол.
- 41. Ю. Д. 5 зол.

(Львівське буде.)

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру.

- Жидачів
- 10. VII. Блакитний лис.
- 12. VII. Вій (приваблива вистава).
- Ходорів
- 9. VII. Дні нашого життя.
- 10. VII. Запорожський скарб.
- 11. VII. Життя людини.

Театр прийме до постановки нові шту-
ки і переклади наших письменників. Над-
силати пропозиції до театру на місцевість
водану в „Діло“. Рукописи мусять бути
читки і листи поручені. Штукі неприйнятні
театр. комісією будуть повернені. 1—2

Пригадав збиральні жертв на Ін-
терв'ю. Пригадується всім, що одержали
листи в цілі переведення збірки на
українських інвалідів, щоб негайно звер-
нули ті листи разом із зібраними жертва-
ми. Підрахунок жертв закінчується та бу-
де незбаром опублікований, тому не по-
важно в цьому бракувати ні одної зелено-
світлої збірки. — Канцелярія Україн-
ського Т-ва Опіки над Інвалідами у
Львові, вул. Руска 3 II. по.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

30 ЗОЛ. коштує столове накривтя на 6
осіб з хінського срібла у Мандал.
Коперника 14. 1773 11—7

ЖІНКА середніх літ, що має своє май-
но, з родинних причин негайно пошу-
кує місце служниці в українській домі.
Близькі інформації у п. „Глинянської, Львів
Коперника 36. Духовний семінар“. 38 1—2

РУТИНОВАНИЙ конкілієнт адвокат прий-
має послуги в адв. канцелярії від 1. VIII.
п. р. може вести канцелярію самостійно.
Зголошення до Адм. „Діла“ під „Рутин-
ованим“. 34 1—2

ЗА 50 зол. продам двомовний (ком-
плет) словар українсько-німецький проф.
Евгена Желехівського. Зголошення слати:
Володимир Нейх, Станіслав, вул. Кме-
ця 11. 33 1—2

М. КРИКЕВИЧ уч. IV, курсу, СС. Васи-
лянюк в Дрогобичі пошукує лекції на
час вакацій. Винагорода дуже скромна.
Адреса: Конарського 6 Дрогобич СС. Ва-
сильянюк. 44 1—1

ІНТЕЛІГЕНТНА особа середніх літ, шу-
кає посади газдині до старшого адмін-
страції. Розуміється на домашній і
сільській господарстві. Ст. Немец, Львів,
Косинська 1 у п. Півкенич. 40 1—1

БЕЗПІДНА вдова з ліпшої родини по-
шукує місце до зарядку домом на се-
лі у священника. Лебедючана п. Любінці.
40 1—1

ГОДИНИКИ Ваш буде найліпше на-
ладований в найбільшій годинникар-
ській роботі Івана Золотеняка.
Львів, Малийська пл. 5. — З провінції про-
симо репарції прислати поштою. — Ста-
ромодні давні годинники перероблюємо
на руки. 36 2—7

ПЕРШОРЯДНІ РОДИ ЧЕКОЛЯДИ

з ФАБРИКИ „ОРТИМА“ КРАКІВ

2348

ВАЖНЕ для П. Т. Власників. Лікерний
роботи і шильдові найдешевше вико-
нує з 50% опустом тільки короткий час —
фірма Ф. А. Галіцький Львів, Ботин 4,
2446 9—10

ГОДИНИКИ — БІЖУТЕРІЯ тільки
пропонує поручає дешево Домо-
роцький-Розважеский, Львів, Го-
тель Жоржа Академічна 2. 7 6—6

МЕШКАННЯ зложено з трьох кімнат,
кухні, ванни і малого галілея в
середній місті Яворова винайм за чин-
ном з год. Мешкання надається для
подлин, що має діти до середніх шкіл
(в місті гімназія і учительський семінар).
По більшій інформації звертатися до Ми-
коли Осідача Магістра фармації в Яворові.
23 3—3

ПРИЙМУ негайно кількох хлопців до
явки механічного ремесла з укінче-
ною 7-мою класою виділовою або 3—4
класою гімн. Ю. Ломага, Саксевича 9,
31 2—2

МОРЕЛІ заліщицькі, світової слави, 1-ї
сорт, писляє в 5 кг. коштових опла-
чено за післяплатою 18 зол. 15 сот. А.
Ренкерт, експорт овочів в Заліщицях.
14 4—10

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

МЕБЛЯ: БРИКІ ГРИНЕР

СПАЛЬНІ ІДАЛЬНІ ГАБІНЕТИ
САЛЬОНИ КЛЮБИ
ЛІЖКА
ЯГАЙЛОНСЬКА 24.
ТЕЛ. 21—76.
41 1—4

ДІМ

ГЛИНЯНСЬКИХ КИЛЧІВ

ГОЛОВНИЙ СКЛАД.

Львів площа св. Духа

біля Віденської каварні і костела ОО.
Єзуїтів

звідома, що з днем 1 липня 1927 від-
крито філію в Заліщицях, Яблоніві,
Косові і Вікні.

Поручається килими різних розмірів і де-
сенів першорядної якості, також мого-
рові кили, подорожні пледи, кили, фіранки,
портієри і т. п.

Догідні умови плати.

45. 1—3

Дентистично-технічне заведення

ЙОСИФА ЗІЛЬЦЕРА

Львів, Городецька 64. — Тел. 4793

Штучні зуби, омально подібні до природ-
них, золоті корони і містим по найновішим
системам по найдешевших цінах. Догідні
2454 умови. 6—6

Відаждати на літо памятай, що майже що 16-
чоловік падає жертвою нещас-
ливого випадку.

„Пшезорносць“ А. С.

(Przeznaczenie)

Варшава, пл. Малаховського ч. 4.

Відділ: на Гапичину Львів, вул. Рутівського ч. 6.

Телефон 17—97

дає певність, що матеріальні наслідки нещасливого випадку, не відіб'ються на добробуті.
За не великою сумою річно, адобується спокій і певність, що припадок не відіб'ється на добробуті.

ЖОВЧЕВЕ КАМІННЯ

ХОЛЕРІНАЗА

Г. НЕМЦОВСЬКОГО

Лічить

ЖОВЧЕВЕ КАМІННЯ

НЕДУГИ ПЕЧІНКИ І

ПЕРЕМІНИ МАТЕРІ

ВАРШАВА, КОВІ СБТ Ч. 5.

Телефон 534—96.

КАМІННЯ СХОДЯТЬ БЕЗ БОЛЮ

— АТАКИ УСТАЮТЬ ШІЛКОМ. —

ОБЯВ:

Початкові: Білі в боках і в підсереднім ділі, що со-
дається себрав. Поболовання в печінці, схильність до об-
струкції. Обложеної язи. Відбивання газам. Здути-
кляє в кішкях. Болі і завороти голови. Пачає атакі!
В діліку і печінці сильний біль, який розходиться в зад-
ню сторону — в пасі — хресті і сідас аж до лопаток.
Здути черева, розсаджування ребер, портях відокрем-
кишки. Деколи воніти жовтю. Зими поті і жовтю.
Детальні інформації в брошурах Г. Немцовського.

Прийнято замовлення на килим

фіксоване озима збірка

Ріпак ориг. плекар Г. Лендес-Малтон

Мекленб.

Ріпак ориг. плекар в. Teitan Toldi-Kra-

hansen — Східні Пруси.

Ріпак ориг. селець. плекар Siegel Co-

ботка.

Пшениця ориг. „Забожанка“ плекар Ж.

монт Лончинський, ціна 75 зол. за 100

кг., при купні понад 1000 кг. 72 зол.

Пшениця ориг. „Dickhoff“ год. Siegel.

Пшениця ориг. „Високолітська“ і „Уж-

чанка“ (тип Банатки) год. Анн. Сн.

„Удич“.

Жито ориг. „Меткус“ год. Льохт.

Жито ориг. „Палесовске“ год. Адам.

Staudt, ціна зол. 60 за 100 кг.

Жито ориг. „Вежбянське“ Анн. Сн.

„Удич“.

Ячмінь ориг. „Friedrichswarther Roge-“

При замовленні 25 зол. на купні

100 кг., решта заліщицька послідає.

Не забуває спроводити найліпше таку

„Успулюю“.

Тадей Васунг і Сн.

у Львові, Хорундія 12.

Тел. 8—33

ДЕНТИСТ

Б. ЛЬОКЕР в Станіславові

вул. Собіського 14.

Спеціальність: білі корони, штучні зуби
без піднебіння, містки без корон і білих
зубів. — Приступні ціни — догідні умови.
15 4—6

Д-р Медицини

Володимир Баб'я

лікар-дентист і стоматолог

ординує

при вул. Льва Сопін ч. 65.

від 8—1 і 3—6.

На рати по 5 зол.

можна дістати 2 пружинні матраци,
отоману, 1 сальонний гарнітур, 2 кили-
ми ліжка і т. п.

„ФАМЕТА“

Фабрика меблів, Львів, Красницьких 184
2283 другий дім від Казимірівської. 6—11

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩОБИ ЗАКУПИТИ

Перльмуттера фарбу в
рошку, бо є о 100% дешевішою і ліпшою
від всіх пуделкових паст і порошків.

Х. ПЕРЛЬМУТТЕР

Бюро фабрики: Львів, Слонечна 82

Конкуре.

Головна Управа „Рідної Школи“ у Льво-
ві розписує конкурс на управління ді-
лями „Рідної Школи“ в Коломиї. Випи-
сана кількіска учительська практика, по-
на кваліфікація, платня як у держ. шко-
лах. Надіслані удокументовані просяби ви-
сти до Головної Управи „Рідної Школи“ у
Львові, Рінок ч. 10/II. в редакції до 1
липеня ц. р. 2471 3—3